די פאַרבאַטענע ליבע

אַ תּעכסט שפּאַנענדיק ראָמאַן פון אידישן פאַסיליען לעבן אין אַמעריקע

פון א. ר.

(פאָרזעצונג)

— ביזט גוט געשלאָפן?
— אַ, יאָ...
— עפּעס זעסטו אויס, אַז...
— אַז וואָס?
— אַז ביזט ניט אַזוי גוט געשלאָפן... סיידי האָט זיך פאַרשעמט און גע־ענטפערט:
— אמת... איך האָב אַ סך געטראַכט די נאַכט...
— געטראַכט?
— וואָס זשע וואונדערט עס אויף?
— אַ, ניין... איך מיין נאָר אַזוי... אויא אַ יונג מיידל, אַ שיין מיידל וואָס האָט זי אַ שטיינער צו טראַכטן
— ווייס איך? איך האָב געטראַכט וועגן מיין לעבן, וועגן מיין ציקונפט, וועגן פאַרשיידענע זאַכן... איך האָב קיינמאָל ניט געהאַט קיין אמת'ן פריינט... און איצט...
— איצט האָסטו פריינט! ניט בלויז נאָר אפילו מיך... זיי זיכער, סיידי, אַז איך וואָלט אַלע געטאָן פאַר דיר... ווי פאַר אַן אייגן קינד און אַ ליב קינד.

ער האָט דאָס אַרויסגעזאָגט מיט אַזוי פיל האַרציקייט און אויפריכטי־קייט, אַז סיידי איז גערירט געוואָרן ביז צו טרערן. די אויגן אירע האָבן זיך צעגלאַנצט. זי איז צו אַ צו אַזוי שטאַרק נאָענט. האָט נגנומען זיין האַנט און זי נעדריקט וואַרם.

— איך דאַנק אייך... פון טיפסטן האַרצן דאַנק אייך... און איך... איך וועל אייך הערן און פאָלגן ווי אַן אייגענעם פאָטער

בשעת מעשה איז איר איינגעפאַלן: אפשר זאָל זי אים אַלץ דערציילן וועגן דעם וואָס עס האָט צווישן איר און זעקסלערן פאַסירט און ער וועט איר העלפן אנטקעגן צעשטערן זעקס־לערס שלעכטע כוונות...

און דאָ האָט מר. סילוועער געזאָגט וועגן־דיק עפּעס אַ בלייך:

— סיידי טייערע, איך דאַרף זיך מיט דיר דורכשמועסן...

— דורכשמועסן? וועגן וואָס?

— וועגן זייער אַ וויכטיקן ענין... איך לייב זיך די נאַכט צייט צו דיר... דען צו דיר וועגן דעם. נאָר איך האָב ניט געהאַט קיין געלעגנהייט?

— ניט געהאַט קיין געלעגנהייט?

— איך דאַרף ריידן בלויז מיט דיר, אונטער פיר אויגן.

— דייוו זאָל דערביי ניט זיין?

— ניין, ער דאַרף ניט זיין דערביי און ער דאַרף ניט וויסן פון דעם.

סיידי האָט באַקומען אַכיסעלע צע־שראָקענע אויגן.

— וועגן דייוון אפשר?

— ניין, ניט וועגן דייוון, נאָר עס האָט צו טאָן מיט אַים אויך. זי האָט גשפּרוּאוט שפּייפלען.

— ווי גיגערעריק איז מאַכט מיך... איך וואָלט שוין געוואָלט וויסן וועגן וואָס עס האַנדלט זיך דאָ. קאָנען מיר עס גלייך טאָן?

— ניין, ניט איצט. איך וואָלט וועלן מיר זאָגן איינגאַנץ ניט געשטערט ווערן. איצט וועט באַלד אַרויסקומען דייוו... צי מיטעס סילוועער...

— אַהאַ... איך פאַרשטיי... טאָ ווען?

— הער מיך אויס סיידי: דאָס זיך אַז דייוו פאַרט הייט באַגעגענען זיינס אַ חבר ביים סטישאָן?

— יאָ... ער דאַרף קומען הייט...

— וויפיל אַזייגער?

— אויב ער וועט קומען, — איז עס אַרום איינס אָדער צוויי...

— הייסט עס: עס קאָן זיין יאָ זאָל קומען מיט דער צוויי אַזייגער טריין און עס קאָן זיין מיט דער איינס אויי־נער טריין. ווען זשע וועט דייוו פאָרן צום סטישאָן?

— אַרום צוועלף. נאָך צוועלף.

— און וועט צוריק קומען אַרום אַלט נאָך צוויי אָדער דריי?

— יאָ.

— אויסגעצייכנט... דו פאַרסט דאָך ניט מיט אים?

— ניין, איך וועל דאָ בלייבן.

— איז גוט, סיידי... ווי ער וועט אָפּפאָרן וועלן מיר אַרויסגיין אין פעלד... וועלן מיר זי דאָרט דורכשמועסן.

— גוט!

— דערווייל, — האָב עס ניט אין זינען, אַז גייט דייוו...

דייוו איז אַרויסגעקומען אַ בלייבער, ניט קיין אויסגעשלאָפענער. ער האָט דערזעען דעם פאָטער שטיין מיט סיי־דין און ער האָט צוזאַמענגענומען די בעטמען אַרום די אויגן, וואָס טוט זיך דאָ? וואָס איז דאָ, וואָס דער פאָטער לאָזט זיי ניט אַראָפּ פון אויג. ניט אָפּ־טרעטן פון זיי אין אַוונט, לעבן אים געזעסן אַריבער דער האַלבער נאַכט. און איצט שטייט ער שוין לעבן סיי־דין... עפּעס איז עס דאָך.

— גוט מאָרגן סיידי! גוט מאָרגן פאָפּ!

— גוט מאָרגן, דייוו. ווי פילסטו?

— אַלרייט, סיידי...

— פאַרסט הייט באַגעגענען דיין פריינט?

— וועקסלערן?

— נו, יאָ.

— פאַרוואָס עפּעס מיין פריינט, נו, און דיינער?

סיידי האָט געשמייכלט:

— אַלרייט, אונזער פריינט!

— אַזוי איז בעסער... נו, נעווים פאַר איך צום סטישאָן, איך בין אָבער ניט זיכער אַז ער קומט טאַקע הייטן.

— אָבער פאָרן צום סטישאָן מוזט דאָך.

— נעווים... און דו?

— איך זיין, איך וועל ניט פאָרן. צופיל כבוד פאַר אים.

— צופיל כבוד?

— דאָס שפּאַס איך. אָבער פאָרן באַגעגענען קען איך נאָר איינעם.

— וועמען?

דיר אַליין. ווען דו וואָלסט דאָרפן קומען צופאָרן... מער קיינעם ניט. און זי האָט זיך צעלאַכט.

— בראַווו! — האָט מיסטער סילוו־וער אויסגעריפן. און זיך צעשמייס־כלט קוקנדיק אויף סיידיס שמייכ־רישן קלוגן פּנים.

האָט זיך שוין דייוו אויך צעשמייס־כלט:

— אַ דאַנק סיידי...

— און ער האָט אַ קוש נעטאָן איר האַנט.

— און איצט לאָמיר אַריינגיין צו ברעקפעסט. — האָט מיסטער סילוועער געזאָגט.

— אַלרייט, — האָט סיידי געענט־פערט — מיר וועלן זיך נאָך אַביסל דורכשפּאַצירן און מיר וועלן אַריינגיי־מען.

— גוט.

און איבער זייערע קעפּ איז איצט געשטאַנען אַ נאָלדענע מעכטיקע זון, האָט געבלענדעט איבער דער נאַנצער גענגט. דער טאָג פון אָנהויב אויגוסט האָט געווענען מיט פרייד און מיט צייטיקע פרוכטן. און אַלץ אַרום האָט געלאַכט און ניט סיידי און ניט דייוו האָבן זיך ניט געראַכט פאַרשטעלן וואָס עס וואַרט אויף זיי... וואָס פאַר אַ ליידן עס שטייען שוין גרייט אונטער זייערע פלייצעס. דער אייגער וואָס האָט עס געוואָלט איז געווען מיסטער סילוועער. ער האָט שוין שטייענדיק ביים אַריינגאַנג אין הויז אַריין, זיך אויסגעדרייט, געקוקט ווי רואיק און געמיטלאַך זיי שפּאַצירן ביידע און די זון באַשיינט זייער קעפּ. זיי ווייסן ניט פון גאָרניט. זיי ווייסן בלויז פון זייער ליבע און שטייען זיך אפילו ניט אָן, אַז ערגעץ לאָזערט שוין אַ שוואַר־צע כמאַרע וואָס וועט זיך אָט, אָט אַנ־ווען און וועט זייער הימל פינסטער מאַכן.

און מיסטער סילוועער האָט שטיל אַבער שווער אָפּגעוויסט.

צוועלף אַזייגער האָט דייוו איינגע־שפּאַנט אַ בריטשקע צו פאָרן צו דער נאָענטער באַן סטיישאָן. מיסטער סילו־וער און סיידי זיינען געשטאַנען אין דרויסן. געשטאַנען דערביי ווען דייוו האָט זיך אויפגעזעצט אויף דער בריטשקע און געגנטען די ליינעס אין האַנט אַריין.

— וואָס זשע סיידי? דו פאַרסט טאַקע ניט?

— ניין, איך וועל בלייבן און וואַרט טאָן.

— הייסט עס: עס קאָן זיין יאָ זאָל קומען מיט דער צוויי אַזייגער טריין און עס קאָן זיין מיט דער איינס אויי־נער טריין. ווען זשע וועט דייוו פאָרן צום סטישאָן?

— אַרום צוועלף. נאָך צוועלף.

— און וועט צוריק קומען אַרום אַלט נאָך צוויי אָדער דריי?

— יאָ.

— אויסגעצייכנט... דו פאַרסט דאָך ניט מיט אים?

— ניין, איך וועל דאָ בלייבן.

— איז גוט, סיידי... ווי ער וועט אָפּפאָרן וועלן מיר אַרויסגיין אין פעלד... וועלן מיר זי דאָרט דורכשמועסן.

— גוט!

— דערווייל, — האָב עס ניט אין זינען, אַז גייט דייוו...

דייוו איז אַרויסגעקומען אַ בלייבער, ניט קיין אויסגעשלאָפענער. ער האָט דערזעען דעם פאָטער שטיין מיט סיי־דין און ער האָט צוזאַמענגענומען די בעטמען אַרום די אויגן, וואָס טוט זיך דאָ? וואָס איז דאָ, וואָס דער פאָטער לאָזט זיי ניט אַראָפּ פון אויג. ניט אָפּ־טרעטן פון זיי אין אַוונט, לעבן אים געזעסן אַריבער דער האַלבער נאַכט. און איצט שטייט ער שוין לעבן סיי־דין... עפּעס איז עס דאָך.

— גוט מאָרגן סיידי! גוט מאָרגן פאָפּ!

— גוט מאָרגן, דייוו. ווי פילסטו?

— אַלרייט, סיידי...

— פאַרסט הייט באַגעגענען דיין פריינט?

— וועקסלערן?

— נו, יאָ.

— פאַרוואָס עפּעס מיין פריינט, נו, און דייוו?

סיידי האָט געשמייכלט:

— אַלרייט, אונזער פריינט!

— אַזוי איז בעסער... נו, נעווים פאַר איך צום סטישאָן, איך בין אָבער ניט זיכער אַז ער קומט טאַקע הייטן.

— אָבער פאָרן צום סטישאָן מוזט דאָך.

— נעווים... און דו?

— איך זיין, איך וועל ניט פאָרן. צופיל כבוד פאַר אים.

— צופיל כבוד?

— דאָס שפּאַס איך. אָבער פאָרן באַגעגענען קען איך נאָר איינעם.

— וועמען?

דיר אַליין. ווען דו וואָלסט דאָרפן קומען צופאָרן... מער קיינעם ניט. און זי האָט זיך צעלאַכט.

— בראַווו! — האָט מיסטער סילו־וער אויסגעריפן. און זיך צעשמייס־כלט קוקנדיק אויף סיידיס שמייכ־רישן קלוגן פּנים.

האָט זיך שוין דייוו אויך צעשמייס־כלט:

— אַ דאַנק סיידי...

— און ער האָט אַ קוש נעטאָן איר האַנט.

— און איצט לאָמיר אַריינגיין צו ברעקפעסט. — האָט מיסטער סילוועער געזאָגט.

— אַלרייט, — האָט סיידי געענט־פערט — מיר וועלן זיך נאָך אַביסל דורכשפּאַצירן און מיר וועלן אַריינג